

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

A gyermekelhelyezés szülői felügyelet gyakorlásává történő átalakulásáról
- különös tekintettel a közös szülői felügyeleti jogra

Szerző:

dr. Potháczki Dóra

Komárom,

2014. június 27.

Bevezető

A gyermek elhelyezésének kérdéskörénél - a jelenlegi Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény Negyedik könyvében foglaltakat (Csjk.) figyelembe véve - nagyon éles változások történtek a 2014. március 15. napja előtt hatályos jogszabályi rendelkezésekhez képest. A felvetéseimet, álláspontomat és a véleményemet a közös szülői felügyelet gyakorlásáról és az esetleges váltott elhelyezés problémáiról kívánom kifejtetni, megosztani az olvasóval. Ebben a kérdéskörben Dr. Szeibert Orsolya Együtt a házasság felbontása után is? A közös szülői felügyelet és a váltott elhelyezés európai tendenciái címmel a Családjog című folyóirat 2012. évi 4. számában megjelent cikkét dolgoztam fel.

A gyermekelhelyezés - a szülői felügyelet gyakorlása

A házasság megszűnésének egyik jogkövetkezménye volt a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban a korábbi Csjt.) esetében a házasság felbontása esetén a közös kiskorú gyermek elhelyezése, és marad az új Csjk. alkalmazása során is - csupán új terminológiával - a szülői felügyelet gyakorlásaként.

Történeti előzmények - gyermekelhelyezés

Az 1894. évi XXXI. törvény (a továbbiakban Ht.) szerint - ha a szülők másként nem egyeztek meg - hat éven túl minden gyermek felett a közvetlen gondviselés joga a nem vétkes szülőt illette meg, a hat éven aluli gyermekek feletti gondviselés nemi különbség nélkül és tekintet nélkül a felek vétkességére, az anyát illette meg. Amennyiben mindkét szülő vétkes volt, a fiúk gondviselése az atyát, a lányoké pedig az anyát illette meg, de csak akkor, ha a gyermekek nyilvánvaló érdeke nem tett a hatóság kötelességévé más elhelyezést.

A Csjt. 1952. évi szövege a nem és életkor szerinti elhelyezés szempontját megtartotta, de az 1974. évi módosítás során a jogalkotó - a bírói gyakorlatnak megfelelően - már elhagyta a szövegből a gyermek nemére és életkorára történő utalást, és előtérbe került a gyermek érdeke, amely szerint a gyermeket annál a szülőnél kell elhelyezni, akinél a gyermekre kedvezőbb az elhelyezés.

A gyermekelhelyezés legfontosabb szempontjait a Legfelsőbb Bíróságnak többször módosított (utoljára a 24. számú irányelvével) 17. számú irányelve tartalmazza.

1995-ben módosították a gyermekelhelyezés szabályait a Csjt-ben, és szülői felügyelet néven egy új §-ban szabályozták. A formai változás ellenére a tartalmi szabályok alapvetően nem változtak: továbbra is alapvető elv a gyermek elhelyezésénél a kiskorú érdekeinek figyelembevétele.

A jogszabály szerint így jelenleg nincs szerepe a házasság felbomlásának folyamatában tanúsított „vétkességnek” a gyermek elhelyezésénél. Azonban a gyakorlatban - megegyezés hiányában - a bontóperben „meghatározó jelentőségű, hogy melyik házastárs kötelességzegése vezetett a felbomláshoz, mivel a kötelességzegő házastárs már mintegy előre bizonyítja a gyermek nála való elhelyezésére vonatkozó alkalmatlanságát”¹.

A Csjt. gyermekelhelyezésre vonatkozó szabályai

Az alapvető gyermeki jogok közé tartozik a gyermek számára legmegfelelőbb elhelyezés, amely a gyermekek jogairól szóló hazai és nemzetközi jogszabályokból egyaránt következik. A gyermek elhelyezéséről elsődlegesen a szülők döntenek, megegyezésük hiányában azonban a bíróság határoz.

¹ Jobbágyi Gábor: Személyi és családi jog, Szent István Társulat, Budapest, 2003., 295. oldal

a) a szülők döntése

A gyermekelhelyezés kérdésében való döntés elsősorban a szülők joga. A szülők megegyezése létrejöhet peren kívül, vagy a peres eljárásban kötött egyezség formájában. Olyan megoldást kell választaniuk a szülőknek, amely a gyermek egészséges testi, értelmi és erkölcsi fejlődését a legjobban biztosítja. A gyermek elhelyezése nem lehet alku tárgya. Amennyiben a szülőknek a gyermekelhelyezés kérdésében kötendő egyezsége nyilvánvalóan ellentétes a gyermek érdekével, a bíróság azt nem hagyhatja jóvá. A bírói gyakorlat szerint a szülőknek a gyermek elhelyezéséről való megállapodását a bíróságnak hivatalból felül kell bírálnia, hogy megfelel-e a gyermek érdekeinek, és attól hivatalból el is térhet.

b) a bíróság döntése

A szülők megegyezése hiányában a bíróság határoz a gyermek elhelyezéséről, szükség esetén erről a kérdéstről hivatalból is intézkednie kell. A Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban Pp.) 290. § (1) bekezdése alapján (a Csjt. mellett hatályos szövege) „a házasság érvénytelenítése vagy felbontása esetében a bíróságnak a közös kiskorú gyermek elhelyezése és tartása felől - szükség esetében - erre irányuló kereseti kérelem hiányában is határoznia kell”. Továbbá ugyanezen § (3) bekezdése szerint „a házassági bontóperben a bíróságnak az egyezség jóváhagyása során, illetve ítéletében a felek közös kiskorú gyermekének érdekére figyelemmel kell lennie”.

Amikor a bíróság helyezi el a gyermeket valamelyik szülőnél, akkor annál kell elhelyezni a gyermeket, akinél a kedvezőbb testi, értelmi és erkölcsi fejlődése biztosítva van. Ha a bíróság egyik szülőt sem tartja megfelelőnek ezen szempontok érvényesüléséhez, akkor a gyermeket más személynél is elhelyezheti, feltéve, hogy ő a gyermek nála való elhelyezését maga is kéri.

A bíróságnak a gyermek elhelyezésével, valamint az elhelyezés megváltoztatásával kapcsolatos eljárása során - kivéve ha elháríthatatlan akadály lép fel - mindkét szülőt meg kell hallgatnia. Indokolt esetben - akkor is, ha a gyermek azt maga kéri - közvetlenül vagy szakértő útján

meg kell hallgatni a gyermeket is. Amennyiben a gyermek a 14. életévét betöltötte, az elhelyezésére vonatkozó döntés csak egyetértésével hozható, kivéve, ha az általa választott elhelyezés fejlődését veszélyezteti. A bíróság a gyermeknek az elhelyezésével kapcsolatos álláspontjáról a szülők erre vonatkozó egyező nyilatkozata útján is tájékozódhat.

A gyermek elhelyezésénél figyelembe veendő további szempontokat a Legfelsőbb Bíróság 17. számú irányelve tartalmazza, melyek a következők:

- A szülők egyénisége, világnézete
-

Ha a szülők világnézete különbözik, akkor az egyik szülőnek sem értékelhető a javára vagy a terhére, nem járhat hátrányos következményekkel, de előnyökkel sem.

- Ézelmi kötődés
- A pszichológus szakértői vélemény

E szakvélemény értékes adatokat szolgáltat a gyermekelhelyezési perben, mivel a kirendelt szakértő pártatlan és objektív módszerekkel igyekszik feltárni a szubjektív tényezőket.

- A nem és az életkor

Önmagában ezen tulajdonságoknak nem lehet döntő szerepe az elhelyezésnél, azonban ha a gyermek érdekei ezt indokolják, akkor a bíróság figyelembe veszi.

- Az elhelyezés állandósága

A gyermeket körülvevő környezet állandósága biztonságérzetet nyújt számára, ezzel szemben a környezetváltozás, az elhelyezés változása szorongást, félelemérzetet kelthet benne.

- Testvérek együtt való nevelése

A család szétesése súlyos válságot okoz a gyermek életében. Az elhelyezésnél ezért arra kell törekedni, hogy a testvéreket ne szakítsuk el egymástól, együtt kerüljenek elhelyezésre, együtt

maradhassanak. Nem jogszabálysértő azonban a testvéreknek az egyik, illetve a másik szülőnél történő külön elhelyezése, ha ez a több éve kialakult helyzetnek és a gyermekek kívánságának megfelelően, a gyermekek érdekével megegyezően történik (BH.2000.10.451.).

- A házassáért való felelősség hatása a gyermekelhelyezésre

A házassági hűséget sértő magatartás jelentheti a családdal szembeni felelőtleniséget, önzést, közömbösséget, éppen ezért vizsgálni kell azt is, hogy milyen körülmények vezettek az életközösség megromlásához. Annak a házasság félnek, akinek a magatartása vezetett ehhez, ezen megnyilvánulásai éppen a nevelésre való alkalmatlanságára szolgálhatnak, s - az összes körülményt tekintve - terhére mérlegelendők bizonyítékokul.

Ideiglenes elhelyezés: a Pp. 287. §-a (a Csjt. mellett hatályos szövege) értelmében a bíróság a házassági perben a tárgyalás elhalasztása esetében a szükséghez képest hivatalból is határoz ideiglenesen a) a kiskorú gyermek elhelyezése és tartása, b) a szülői felügyeleti jogok bővítése vagy korlátozása, c) a szülő és gyermek közötti kapcsolattartás, illetve d) a házastársak lakáshasználatának kérdésében.

A gyermek elhelyezésének megváltoztatása kérhető, amennyiben a körülmények oly mértékben lényegesen megváltoztak, hogy azok mellett a gyermek érdekeit már nem tudja szolgálni a korábbi elhelyezés. Leggyakrabban előforduló esetek, például amikor az a szülő, akinél a gyermeket elhelyezték új házasságot köt, vagy ha a gyermeket nevelő szülő nem megfelelően látja el feladatát, továbbá ha a gyermeket nevelő szülő a gyermeknek a másik szülővel való kapcsolattartását akadályozza.

Amikor a gyermeket nevelő szülő új házasságot köt, ez nem feltétlenül indokolja a gyermekelhelyezés megváltoztatását, azonban ha a gyermek érdeke a környezetének ily módú megváltozása miatt ezt indokolja, például ha az új házastárs alkalmatlan a gyermek nevelésére vagy ellenszenvvel viselkedik a gyermekkel szemben, akkor a bíróság a korábbi döntését megváltoztatja.

Szintén így jár el a bíróság abban az esetben, amikor a szülő a gyermek gondozását, nevelését elhanyagolja, nem teljesíti kötelességét, valamint a gyermekkel szemben nem engedhető meg semmiféle olyan magatartás, amely testi fenyegetés vagy durva, goromba bánásmódot jelent.

A Csjt. szabályozása során a gyermek elhelyezéséről szóló döntés mellett a szülői felügyeleti jog gyakorlásának kérdését is rendezni kellett.

A házasság megszűnése esetén, ezt a jogot az a szülő gyakorolja, akinél a gyermeket elhelyezték. A másik szülő ezen joga szünetel.

Történeti előzmények - szülői felügyeleti jog

1945-ig a gyermek feletti szülői jogok mindegyikét az apa gyakorolta (atyai hatalom). Az ő halála esetén az anya csak ún. természetes vagy törvényes gyámja lehetett a gyermeknek.

1952-ig a Csjt. megalkotásáig az atyai hatalom szülői hatalom elnevezésre változott, azonban az anya szülői hatalma az apáéval szemben továbbra is másodlagos maradt. Különböző szülők esetén a szülői hatalmat az a szülő gyakorolta, akihez a gyermek került.

Az 1952-es törvényi szabályozás vezette be a szülői felügyelet fogalmát a szülői hatalom helyett, de kissé más tartalommal. Megszűnt az anya szubszidiárius szerepe, valamint az is, hogy csak az egyik fél gyakorolhassa kizárólagosan ezt a jogot. A törvényben rögzítették továbbá azt is, hogy amikor a szülők életközössége megszűnik, a szülői felügyeleti jogokat az a szülő jogosult gyakorolni, akinél a gyermeket elhelyezték, akár a felek megállapodása, akár a bíróság ítélete alapján. Ezzel egyidejűleg viszont a másik szülő szülői felügyeleti jogai a törvény erejénél fogva szünetelnek, ehelyett azt a szülőt a gyermekkel való kapcsolattartás joga illeti meg.

1987. július 1-től a Csjt. idevonatkozó szabályai annyiban módosultak, hogy a különélő szülőt a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben - amelyeket a törvény taxatívén felsorol - együttes döntési jog illeti meg a gyermeket nevelő, másik szülővel.

A Csjt. szülői felügyeletre vonatkozó szabályai

1995-től megkülönböztetünk együttes és közös szülői felügyeletet, amely a következőket jelenti:

Együttes szülői felügyelet esetén a szülői felügyeletet a szülők együttesen gyakorolják akkor is, ha már nem élnek együtt, és ellentétesen nem állapodnak meg.

Közös szülői felügyeletről akkor beszélünk, akkor jöhet ez létre vagy szűnhet meg, ha a házasság felbontása, illetőleg a gyermek elhelyezése után a szülők ezt kérik, és az ilyen tárgyú kérelmüket a bíróság jóváhagyja. A szülőknek a közös szülői felügyelet iránti kérelmükben nyilatkozniuk kell arról, hogy milyen módon szeretnék együttműködni a közös szülői felügyelet során, különös tekintettel a gondozási, nevelési tevékenység ellátására. A közös szülői felügyelet csak addig tartható fenn, amíg rendeletetésének betöltésére képes. Ezért az bármelyik szülő kérelmére megszüntethető, ha a szülők már nem tudnak együttműködni, feltéve, hogy a megszüntetés a gyermek szempontjából is indokolt.

Kérelem hiányában az a szülő fogja a szülői felügyeleti jogokat gyakorolni, akinél a gyermeket elhelyezték, a másik szülő felügyeleti joga pedig szünetel. Továbbra is megmaradt a törvényben az a szabály, hogy különélő szülők esetében, a szülők közös felügyeleti joguk hiányában is együttesen gyakorolják a szülői felügyeletet a gyermek sorsát érintő ún. lényeges kérdésekben, amelyek a következők: a) a gyermek nevének meghatározása illetve megváltoztatása, b) tartózkodási helyének kijelölése, c) iskolájának és d) életpályájának megválasztása.

A Csjk. szabályozása a szülői felügyelet gyakorlásáról

A Csjt. a gyermekelhelyezés fogalmát használta arra az esetre, ha a szülők házassága felbontásra került és a közös kiskorú gyermek elhelyezéséről döntenie kellett a bíróságnak. A Csjk. a szülői felügyelet gyakorlásáról rendelkezik.

A Csjk. főszabályként mondja ki a közös szülői felügyelet közös gyakorlását mindaddig, amíg a szülők ellentétesen nem állapodnak meg, illetőleg a bíróság nem dönt arról, hogy kit illet meg. A közös szülői felügyelet fennállása független attól, hogy a szülők házastársak-e vagy sem. A szülők különélése nem hat ki közvetlenül és automatikusan a gyermek vonatkozásában a közös szülői felügyelet gyakorlására. Ebben az esetben is közösen gyakorolják a szülői felügyeletet ellentétes megállapodásig vagy a bíróság döntéséig.

A Csjk. rögzíti, hogy a különélő szülőknek biztosítaniuk kell a gyermekük kiegyensúlyozott életvitelét a szülői felügyelet közös gyakorlása során is. Erre a rendelkezésre azért volt szükség, mert a közös szülői felügyeletet sokszor váltott elhelyezéssel gyakorolják a szülők, és ez gyakran nem szolgálja a gyermek érdekét, különösen, amikor a szülők távol élnek egymástól, és ez folyamatos iskolaváltozást jelent. Véleményem szerint a néhány éves gyermek egészséges fejlődéséhez pedig elengedhetetlen az állandóság és a stabilitás.

Új rendelkezése a Csjk.-nak a korábbi Csjt.-hez képest, hogy a különélő szülők megállapodhatnak a szülői felügyelettel kapcsolatos jogok és kötelezettségek egymás közötti megosztásában is. Megállapodásuk arról is szólhat, hogy a szülői felügyeletet egyikük gyakorolja. A szülők megállapodása hallgatóságos is lehet, erre utal amennyiben a gyermek hosszabb ideje háborítatlanul egyikük háztartásában nevelkedik. A ráutaló magatartásnak fontos szerepe van, hiszen ha egy ilyen hallgatóságos megállapodás szerint a gyermek huzamosabb ideje az egyik

szülönél nevelkedik, ebben az esetben a külön élő szülő a szülői felügyelet megváltoztatását kérheti csak. Ebből következően továbbra is irányadó az EBH 2000. 1. sz. Legfelsőbb Bírósági Elvi Határozat.

Peren kívül és perben is megállapodhatnak a szülők. A megállapodásokra legtöbb esetben bírósági jóváhagyást kérnek a felek. Tapasztalataim szerint sok esetben azért kérnek bírósági jóváhagyást, mert a 4:21. § (2) - (3) bekezdésekben szabályozottak (a korábbi Csjt. 18. § (2) bekezdés b) pontja) szerint kérik a házasságuk felbontását, amelynek feltétele - többek között - a szülői felügyeleti jog gyakorlásában való megegyezés. A szüli felügyelettel kapcsolatos kérdések egyezséggel való rendezése történhet bontóperben illetve kifejezetten a szülői felügyelettel kapcsolatos perben is.

Lényeges változás a korábbi Csjt.-hez képest, hogy a közös szülői felügyeletre irányuló együttes szülői kérelem esetén a bíróságnak nem kell a gyermeket elhelyeznie egyik vagy másik szülönél. Így lehetségessé válik, hogy a külön élő szülők azonos intenzitással vegyenek részt gyermekük gondozásában, nevelésében, akár a gyermek váltott „elhelyezésének” alkalmazásánál. Közös szülői felügyelet esetén a kapcsolattartást nem kell külön szabályozni. Közös szülői felügyelet gyakorlására irányuló kérelem esetén a szülőknek a perben fel kell vázolniuk, hogy ténylegesen hogyan fog működni a közös szülői felügyelet, különös tekintettel a gyermek esetleges váltott elhelyezésére.

A bíróság azt vizsgálja, hogy a szülők alkalmasak-e a szülői felügyelet (közös) gyakorlására és megállapodásuk biztosítja-e a gyermek kiegyensúlyozott jövőbeni életvitelét. A Csjk. kiemeli, hogy a közös szülői felügyeletről szóló egyezség vagy bírói ítélet szerves része kell legyen a gyermek lakóhelyének meghatározása. Ezt a bírósági határozatban úgy célszerű rögzíteni, hogy a gyermek lakóhelye az anya vagy az apa, illetve mindkettő lakóhelye.

A Csjk. kizárólag a gyámhatóság hatáskörébe utalta a közös szülői felügyelet gyakorlása során felmerülő vitás kérdések eldöntését, amennyiben a szülők valamely kérdésben nem tudnak

megállapodni. Egy kivételt rögzít a Csjk.: a lelkiismereti és vallásszabadság körébe tartozó kérdések. A korábbi Csjt. hatáskörmegosztást alkalmazott a gyámhatóság és a bíróság között. Azonban előfordult olyan eset, hogy a bírósági eljárás természetéből eredő időigényességére tekintettel a jogerős döntés nem születhetett meg addigra, mire a kérdésben dönteni kellett. (A kérdés a gyermek beiskolázása volt - Kúria Pfv. II.21.483.2012.4. számú határozata)²

A szülők peren kívüli vagy perbeli megállapodásának hiányában a bíróság dönt arról, hogy a szülői felügyeletet melyik szülő gyakorolja. A bíróság döntését kérelemre vagy a gyermek érdekében hivatalból hozza meg. A bíróság a gyermek testi, szellemi és erkölcsi fejlődésének legkedvezőbb módon történő biztosításának mérlegelésével határoz. A gyermek kiegyensúlyozott fejlődése érdekében a bíróság a szülői felügyelet gyakorlásának kérdéséről - szükség esetén - erre irányuló kereseti kérelem hiányában is határoz. (Pp. 290. § (1) bekezdés)

A bíróság a gyermek elhelyezése helyett azt a szülőt jelöli ki, aki a szülői felügyeletet fogja ellátni, a szülői felügyeleti jogokat fogja gyakorolni.

„A bíróság a szülők közötti megállapodás hiányában többnyire csak széles körű bizonyítási eljárást lefolytatását követően, a tanúvallomások, az igazságügyi pszichológus szakértői vélemény, környezettanulmányok, nem utolsósorban a gyermek mint érdekelt véleményének ismeretében kerül döntési helyzetbe, tudja megítélni, hogy melyik szülő biztosíthatja kedvezőbben a gyermek testi, szellemi és erkölcsi fejlődését, figyelemmel arra, hogy az esetek többségében két, a gyermek felügyeletére egyaránt alkalmas szülő között kell választani. Helyesen mutatott rá a Legfelsőbb Bíróság az egyik eseti döntésében arra, miszerint a gyermek elhelyezése vagy elhelyezésének megváltoztatása nem az egyik vagy másik szülővel szembeni szankció alkalmazásának eszköze. Elsődleges szempont a gyermek mindenképp felett álló érdeke (BH.1995.12.717.). A szülők nevelési alkalmasságának tárgyilagos megítéléséhez az esetek jelentős részében nem mellőzhető a pszichológus szakértő véleményének beszerzése. A szakértői vizsgálat módszereivel kell feltárni a

² Boros Zsuzsa, Katonáné Pehr Erika, Kőrös András, Makai Katalin, Szeibert Orsolya: Polgári Jog - Családjog; Az új Ptk. magyarázata III/VI., Budapest, 2013., 260. oldal

felek személyiségjegyeit, a gyerekekhez fűződő érzelmeik mélységét és őszinteségét és mindazt, amiből okszerűen lehet következtetni a nevelési készségükre (BH.2000.5.204.).”³

A Csjt. szabályozásánál részletezett Legfelsőbb Bíróság 17. számú irányelve a Csjk. szabályai alapján meghozandó, szülői felügyelet gyakorlásáról szóló bírósági határozatok vonatkozásában is alkalmazható és alkalmazandó szempontokat veszi számba.

A Csjk. rögzíti továbbá azt, hogy amennyiben a bíróság a szülői felügyelet gyakorlására az egyik szülőt jogosítja fel, a gyermekétől különélő szülő a szülői felügyeleti jogokat a gyermek sorsát érintő lényeges kérdések kivételével nem gyakorolhatja. A korábbi Csjt. erre az esetre a különélő szülő szülői felügyeleti jogának szüneteléséről rendelkezett. Új szabályként került be a törvénybe, hogy a bíróság a gyermekétől különélő szülőt feljogosíthatja a gyermek gondozásával, nevelésével összefüggő egyes feladatok ellátására, és kivételesen a vagyonkezelés és a gyermek vagyoni ügyeiben a törvényes képviselő teljes vagy részleges gyakorlására. Ha a gyermek érdekei megkívánják, a gyermek sorsát érintő valamely kérdésben való döntés jogát a bíróság korlátozhatja vagy megvonhatja.

Egy járásbírósi eset konkrét bemutatása

Felperesi anya és alperesi apa 2012. év nyarán panasznapon megjelentek a bíróságon, és felperes kereseti kérelmét a következő tartalommal vetette fel jegyzőkönyvbe:

Kérte a Csjt. 72/A. § (1) bekezdése alapján, hogy a bíróság mindkét közös gyermeküket anyai gondozásba és nevelésbe helyezze el nála, felperesi anyánál. Kérte, hogy a bíróság kötelezze alperesi apát a Csjt. 69/B. § alapján 2012. július 1. napjától minden hónap 15. napjáig előre esedékesen gyermekenként a mindenkori nettó jövedelme 20-20 %-ának megfelelő mértékű, de

³ Boros Zsuzsa, Katonáné Pehr Erika, Kőrös András, Makai Katalin, Szeibert Orsolya: Polgári Jog - Családjog; Az új Ptk. magyarázata III/VI., Budapest, 2013., 261. oldal

legalább 20-20 ezer forint alapösszegű gyermektartásdíj megfizetésére. A jegyzőkönyvben rögzítésre került, hogy a kapcsolattartás kérdésében az első tárgyalásig meg kíván egyezni alperesi apával.

Felperesi anya kereseti kérelme indokaként előadta az alábbi tényállást:

2008-ig éltek alperesi apával élettársi kapcsolatban. Kapcsolatukból két közös gyermekük született: egy kislány 2000. február 6. napján és egy fiú 2007. október 22. napján. Kapcsolatuk megszakadt, az anya elköltözött gyermekeikkel közös lakóhelyükről. Szóbeli megállapodás alapján alperesi apa a két gyermek után havonta összesen 30 ezer forint gyermektartásdíjat fizet. Alperesi apa a gyermekekkel viszonylag rendszeresen tart kapcsolatot.

Alperesi apa a keresetlevélre tett észrevételében előadta, hogy 3 éve minden hónapban önként fizeti a felperesi anya részére a havi 30 ezer forint gyerektartásdíjat. Minden évben elviszi a gyerekeket nyaralni, születésnapjuk, névnapjuk megünneplése soha nem marad el. Ünnepekre ajándékot vásárol nekik. Ellenkérelemként előadta, hogy gyermekeikre közös szülői felügyeleti jogot kér, megegyezésük alapján a gyermekek maradhatnak életvitelszerűen a felperesi anyánál.

Felperesi anya az első tárgyaláson előadta, hogy kereseti kérelmét változatlan formában tartja fenn.

Alperesi apa jelezte, hogy a gyermektartásdíjat havi 25 ezer forint összegben tudja vállalni összesen a két gyermek után, azaz gyermekenként 12.500 forintban. A felperesi anyánál történő elhelyezést továbbra sem ellenezte, de a közös szülői felügyeleti joghoz ragaszkodott.

Ezt követően a felek az első tárgyaláson megegyeztek egymással, egyezségüket a bíróság az alábbi tartalommal hagyta jóvá a Pp. 148. § (3) bekezdése alapján:

1. Megállapodtak abban, hogy mindkét gyermekük a felperesi anyánál kerül elhelyezésre azzal, hogy a peres felek a gyermekek felett közös szülői felügyeleti jogot gyakorolnak.

2. Alperes kötelezettséget vállalt arra, hogy a gyermekek tartására 2012. szeptember 1. napjától kezdődően minden hónap 10. napjáig előre esedékesen megfizet gyermekenként havi 15 ezer forint, a két gyermek után összesen havi 30 ezer forint összegű gyermektartásdíjat a felperes részére.

3. Peres felek a gyermekek, valamint az alperes közötti kapcsolattartást az alábbiak szerint szabályozzák.

Az alperes jogosult minden naptári páros héten szombat 8 órától vasárnap 19 óráig mindkét gyermekével a kapcsolatot tartani azzal, hogy a gyermekek elvitele megilleti.

Bármely félnek fel nem róható okból elmaradt folyamatos kapcsolattartást a következő páratlan hétvégén ugyanolyan időtartamban és feltételekkel kell pótolni abban az esetben, ha a peres felek előzetes értesítési kötelezettségüknek eleget tesznek. A peres felek vállalják, hogy a kapcsolattartás elmaradásáról a kapcsolattartás megkezdése előtt legalább 48 órával igazolható módon a másik felet értesítik.

Jogosult továbbá az alperesi apa december 26. napján 8-19 között, valamint húsvét hétfőn 8-19 között mindkét gyermekével a kapcsolatot tartani azzal, hogy a gyermekek elvitelének joga megilleti.

Az apa jogosult továbbá nyáron kétszer egy hét időtartamban a lány gyermekével a kapcsolatot tartani, melynek időpontjában a felek minden év május 31. napjáig megállapodnak. Amennyiben megállapodás nem születik, úgy a nyári kapcsolattartás időpontja július 1. napja 8 órától, 7. napja 19 óráig, valamint augusztus 1. napja 8 órától, 7. napja 19 óráig tart. A fiú gyermek 7 éves koráig az alperes jogosult a fenti időpontban a gyermeket kapcsolattartásra elvinni azzal,

hog az egy hét időtartamban az ott alvás jogával nem élhet, hanem köteles minden esete 19 órákor a mindenkori gondozás helyére hazavinni.

A nyári kapcsolattartás időtartama alatt a folyamatos kapcsolattartás szünetel.

Valamennyi kapcsolattartás kezdetekor alperes köteles a gyermekekért a mindenkori gondozási helyükre értük menni, és a kapcsolattartás végeztével őket oda visszavinni.

A közös szülői felügyeleti jog, a kapcsolattartás és a gyermektartásdíj kérdésében a bíróság által jóváhagyott egyezségben a felek megállapodása jogerős lett.

Ezt követően 2013. március 14. napján felperes a bíróságon megjelent, és panasznapon jegyzőkönyvbe foglaltatta kereseti kérelmét: kérte, hogy a bíróság a korábban megállapított közös szülői felügyeleti jogot szüntesse meg a Csjt. 72. § (3) bekezdésében foglaltak alapján. Kérte továbbá, hogy a bíróság a korábbi egyezségben szabályozott kapcsolattartást korlátozza: alperes jogosult a gyermekekkel a kapcsolatot tartani minden páros hétvégén vasárnap reggel 8 órától este 19 óráig az elvitel joga mellett. A nyári kapcsolattartást oly módon kérte korlátozni, hogy az egyezségben szabályozott augusztus 1. napjától 7. napjáig terjedő kapcsolattartás alperest ne illesse meg.

Kereseti kérelmének indokaként előadta, hogy alperessel a kapcsolatuk oly mértékben megromlott, hogy álláspontja szerint a közös szülői felügyelet gyakorlása során a továbbiakban nem tudnak együttműködni. Alperes a kapcsolattartás során a gyermekekkel nem tanul, e vonatkozásban a felelősséget teljes mértékben rá hárítja. Több esetben előfordult az is, hogy bement az iskolába, és a gyermekek tanáraival közölte, hogy a gyermekek az anyánál nem tanulnak, ebből kifolyólag eredményeik nem javulnak, ezzel utalva arra, hogy az anya nem foglalkozik a gyermekekkel.

Elmondta továbbá, hogy a gyermekek előmenetelét illetően sem tudnak alperessel együttműködni a kapcsolatuk jelenlegi állapotát tekintve nehezen tudja elképzelni, hogy a gyermekeket érintően a tanulmányi eredményeikről együtt tájékozódjanak, vagy hogy együtt döntsenek arról a fejlődésük érdekében milyen lépéseket lehetne tenni.

Megjegyezte ugyanakkor a felperesi anya, hogy az alperes a kapcsolattartás során a gyermekekkel nem foglalkozik megfelelően, alperes kijelentette tulajdonképpen, hogy ő tanulni nem akar velük, nem kíváncsi rájuk. A gyermekek a kapcsolattartásról sok esetben olyan állapotban mennek haza, amely megkérdőjelezi alperes gyermeknevelésre való alkalmasságát. Említett egy olyan esetet, hogy egy kapcsolattartás alkalmával például a fiú gyermek kórházba került, mert teljesen ki volt száradva. De hasonló eset a lány gyermekkel is előfordult, ekkor gyomorfájással alperes vitte őt a háziorvoshoz, azonban sem a betegségét, sem az által szedendő gyógyszereket illetve azok mennyiségét illetően tájékoztatást nem adott, gyógyszereket nem váltotta ki, ezzel kapcsolatosan is a felperesnek kellett intézni mindent, annak ellenére, hogy a kapcsolattartás ideje alatt történt, az alperes felelőssége lett volna. A gyermekek a kapcsolattartásról sokszor olyan koszosan mennek haza, hogy a felperes a ruházatukkal nem tud mást kezdeni, mint kidobni.

Alperes fenti magatartása okán gondolt arra a felperes, hogy alperessel szemben indokolt a kapcsolattartás korlátozása, tekintve, hogy a gyermekek testi, értelmi fejlődését magatartásával veszélyezteti.

Ebben a perben az első tárgyaláson a felperes változatlan formában fenntartotta kereseti kérelmét.

Az alperes teljes mértékben ellenezte a kereseti követelést. Elmondta, hogy igaz, hogy ő egyáltalán nem tud együttműködni a gyermekek édesanyjával, mert ha bármit is mond, akkor az biztos, hogy nem úgy van. Előadta, hogy azért nem akarja, hogy a közös szülői felügyeleti jogot a bíróság megszüntesse, hogy nehogyan el tudjanak költözni a beleegyezése nélkül, mint ahogyan

annakidején is elköltöztek másik településre. Alperes elmondta, hogy nem a felperessel szokta megbeszélni a dolgokat, hanem bement az iskolába, és ott kérdezte meg a tanárokat. Legutóbb is azért ment be az iskolába, mert szerinte a lány gyermeknek tanulási, viselkedési problémái voltak, és kérte, hogy pszichológus vizsgálja meg. Elment a gyermekjóléti szolgálathoz is, mert nem értett egyet azzal, hogy a gyermeknek a facebook-on keresztül barátja van. Az utóbbi időben úgy tűnik, hogy változott a lány, mert mondta neki, hogy nem kap meg mindent amit akar, mert korábban úgy volt, hogy ha egyet csettintett, akkor megkapott az alperestől és a keresztanyjától is mindent. Most már ennek véget vetett, mondta neki, hogy jobban kell tanulnia.

Felperes a tárgyaláson erre reagálva elmondta, hogy ő igazából azt szeretné, hogy alperes a fiú gyermeket el se vihesse, mert a kisgyerekekkel egyáltalán nem törődik. Az előző héten a kisgyerek úgy ment haza, hogy fel volt szakadva az ujja. A felperes akkor telefonon hívta fel a lányát, hogy mi történt a fiúval. Aztán másnap a gyerek is elmesélte, hogy olyan kerítésen mászkáltak az apja élettársának fiával, ahol szögesdrót volt és abban akadt fel az ujja. A felperes akkor elvitte orvoshoz, ott lefertőtlenítették a sebet, de szerencsére tetanuszt nem kapott. Az alperes ott volt a félévi bizonyítványosztáson, de január végétől február 24-ig egyáltalán nem kereste a gyerekeket. A lánynak az alperes azóta is csak azt mondja, hogy idióta ez a lány, sőt azt is mondta, hogy egyik gyerek sem érdekli, le is veszi mind a két gyereket a nevééről. Valóban a kislánnyal korábban voltak gondok, de miután rosszul sikerült a félévi bizonyítványa, úgy tűnik, hogy összekapta magát, bizalommal fordul a felperes felé is, otthon együtt tanulnak, és német tanárt is fogadtak mellé. Elvitte a felperes egy képzőművészeti iskolába, hogy megnézzék, hogy mi a követelmény, és úgy tűnik, hogy ez most motiválja, mert ő maga is mondta, hogy nagyon össze kell kapnia magát. Az iskolában is mondták a tanárok, hogy a lány 90 fokot fordult, teljesen más a viselkedése. Elmondta a felperes továbbá, hogy ő valóban megengedte neki, hogy a tanulás fejében napi 2 órát számítógépezzen, de legalább a gyerek nem csavarog el, nem megy el otthonról. A felperes még azt sem engedi meg, hogy a lány a barátnőjénél aludjon, nehogy az apja akkor is meggyanúsítsa, hogy nála elcsavarog a lány.

Felperes előadta továbbá, hogy a lányának régóta vannak gyomorpanaszai, elvitte mindenféle kivizsgálásra, de minden negatív lett, úgy tűnik, hogy pszichés alapon vannak nála ezek a panaszok. A gyermekorvos is azt javasolta, hogy vigyék el pszichológushoz, és majd ő fogja tájékoztatni a felperest, hogy mi lesz a további teendő.

Az alperes előszeretettel emlegeti a felperesék elköltözését a másik településre, csak azt nem mondja, hogy ő küldte el őket albérletbe. A felperes nem akar sehová sem elköltözni, legfeljebb az édesapjához, mert ő egyedül maradt, mert az édesanyja meghalt. Nem lehet semmilyen kérdésben beszélni az alperessel, próbáltak többször leülni, de semmit nem lehet vele megbeszélni. A kislány el sem akar menni hozzá kapcsolattartásra, mindig az anyjával próbál takarózni, hogy beszélje meg vele, hogy az anya nem engedi el, de a felperes mindig mondja a kislánynak, hogy muszáj elmennie. A tartásdíjnak is csak a felét fizeti az alperes, mert ő önkényesen úgy döntött, hogy a felperes nem a gyerekekre költi, és ezért nem fizet.

Az eljáró bíró kérdésére alperes elmondta, hogy valóban egy ideje csak a tartásdíj fele összegét fizeti a felperes részére, mert úgy gondolja, hogy azt nem a gyerekekre költi, egyébként is ott van még neki a családi pótlék is. Azt is elmondta az alperes, hogy igaz, hogy mondott olyat, hogy mind a két gyermeket leveszi a nevééről, mert nem akarja őket. Még abban sem biztos, hogy a fiú az ő gyermeke, ő nem is akarta őt, a felperes egyedül döntötte el, hogy meg fogja szülni. Az alperes beismerte azt is, hogy tényleg nem köszöntötte meg a lányt sem a névnapján, sem a születésnapján, mert nagyon mérges volt rá a tanulása miatt.

Eljáró bíró kiiktatta a felperest, hogy neki kell bizonyítania, hogy indokolt a közös szülői felügyeleti jog megszüntetése, mert a másik szülővel nem tud együttműködni a felügyeleti jog gyakorlása során a gyermekeket érintő kérdésekben, és hogy azért is szükséges a közös szülői felügyeleti jog megszüntetése, mert a gyermekek fejlődése szempontjából ez indokolt. Felperesnek kell bizonyítania, hogy a gyermekek érdekeit szolgálja a kapcsolattartás módosítása, mert a korábbi

kapcsolattartás szabályozása óta olyan változások történtek, ami a gyermekek testi, értelmi és erkölcsi fejlődése szempontjából indokolják a kapcsolattartás korlátozását.

A második tárgyaláson az eljáró bíró meghallgatta személyesen a lány gyermeket felperes és alperes jelenléte nélkül.

A gyermek a meghallgatása során a következőket mondta el:

Azt szeretné, ha továbbra is minden úgy maradna, ahogy van. Szerinte a szülei nem tudnak egymással megegyezni. Figyelembe veszi az alperes, hogy ő mit szeretne a tanulásban, de más dolgokban nem tud vele megbeszélni semmit, mert az alperes kicsit maradi. A felperessel jobban meg tudja beszélni a dolgait. Ahol először laktak, ott jól érezte magát, utána ahová elköltöztek, ott nem érezte jól magát, a harmadik településen már egy kicsit jobb volt. Utána költöztek a jelenlegi helyre. Ott jól érzi magát. A szülei - most hogy tárgyalásra járnak - idegesek, mindkét szülő feldúltabb otthon. Mostanában már nem nagyon szeretnének egymással beszélni, nem tudnak eldönteni együtt semmit.

Szerinte nem is tudnának eldönteni semmit közösen.

Ha nem lenne a per, akkor kellemesebb lenne otthon, most mindenki tőle várja a megoldást, őt kérdezzetik. Az biztos, hogy a felperesnél szeretne élni, de közben az alperest is látni szeretné rendszeresen.

Az öccsével nincsenek gondjai a szüleinek. Ő javítani szeretne a tanulmányaiban, a K. M. Szakközépbe szeretne továbbtanulni, a kézművesség érdekli, de a stílistség is érdekli, mindenki mondja, hogy jól ért a ruhákhoz, a divathoz.

Alperes elég makacs, nem engedi meg, hogy sminkeljen, hogy fiúja legyen, elég maradi.

A fiú gyermek mindenhol jól érzi magát, könnyen megtalálja a hangot mindenkivel.

Abból indult ki az egész dolog, hogy félév előtt nagyon összeveszett az alperessel a rossz bizonyítványa miatt, akkor nem is nagyon akart hozzá menni, de most már rendeződött a viszony. Hetente hétvégén, ha az alperes ráér, akkor el szokott hozzájuk menni, néha ott is alszik, de nem mindig. A szülei viszonya, sajnos ennek ellenére azonban nem rendeződött.

A fiú gyermek is szokott menni vele az alpereshez, de most egyelőre nem alszik ott, mert volt korábban egy olyan incidens, hogy a fiú kórházba került, mert kiszáradt, de úgy hiszi, azért ő is szeretne ott aludni egyszer-egyszer.

Az alpereséknél van három gyermek, mindhárom az alperes élettársának gyermeke. Két lány, az egyik 5. osztályos, a másik most megy majd iskolába, a fiú pedig 2. osztályos. Jól kijönnek a gyerekekkel.

Mindenképpen a felperesnél szeretne élni, de az alperessel a kapcsolatot mindenképpen szeretné tartani, nem olyan szigorúan ahogy eddig, hanem lazábban, ahogy a kedve tartja.

Év végére kijavítja a bizonyítványát, németből jár korrepetálásra is.

Pszichológushoz jár kéthetente kedden, hozzá egyedül megy. Az alperes gondolta, hogy kellene hozzá járnia, a felperes pedig rábólintott, hogy jó. A magánéletéről beszélgetnek, jó, hogy valakinek elmondhatja az iskolai, otthoni problémáit. A tanév végéig biztos, hogy jár hozzá, utána majd meglátják kell-e még mennie.

Ezt követően a peres felekkel folytatta a tárgyalást a bíróság. Alperes elmondta, hogy valóban ő soha nem egyezett a felperessel, nem is akar vele megbeszélni semmit, ha bármi van, ő az iskolába megy be a felperes háta mögött.

Ezt követően a felperes a kapcsolattartás megváltoztatására irányuló kereseti kérelmét visszavonta, a közös szülői felügyeleti jog megszüntetését kérte. Alperes nem ellenezte a kapcsolattartás megváltoztatására irányuló eljárás megszüntetését. Így a bíróság a Pp. 157. § e) pontja alapján a kapcsolattartás újrászabályozása iránti eljárás megszüntette.

Ezt követően a peres felek megállapodtak abban, hogy a közös szülői felügyeleti jogot mindkét gyermek vonatkozásában megszüntetik. Erre irányuló egyezségüket a járásbíróság a Pp. 148. § (3) bekezdése alapján jóváhagyta.

Az ismertetett jogesetben jól érzékelhető a leggyakrabban előforduló probléma: a szülők a közöttük lévő kapcsolat - legyen az élettársi kapcsolat vagy házasság - megromlása után nehezen tudnak egymással együttműködni. A fenti jogeset első peres eljárásában a szülők megegyeztek a közös szülői felügyeleti jog gyakorlásában. Erre irányuló egyezségüket a bíróság jóváhagyta. A Csjt. hatálya alatt született ez az egyezség, azonban jó példa arra, hogy a korábbi bírói gyakorlat került beemelésre az új Ptk.-ba. Az egyezségben a különélő szülő és a gyermekek közötti kapcsolattartás is részletesen rendezésre került. A közös szülői felügyelet gyakorlásáról szóló, jogerősen jóváhagyott egyezséget követően nem sok idő telt el, és az édesanya már ismét a bírósághoz fordult, tekintettel arra, hogy a gyermekeknek az apával való kapcsolattartása során érzékelhetőek voltak olyan esetek, amely alapján az apa nevelési, gondozási alkalmassága megkérdőjelezhetővé vált. A szülők a bírósági tárgyaláson több dolgot is egymás szemére vetettek a gyermekneveléssel kapcsolatban. Érzékelhető volt a bíró számára nemcsak a felek által elmondottak, hanem a saját tapasztalatai alapján is, hogy a felek együttműködni nem képesek. Az egyikük mond valamit, a másik szülő biztosan annak ellenkezőjét állítja. Az ügyben eljáró bíró - véleményem szerint - helyesen járt el abban, hogy az akkor 13 éves lány gyermeket meghallgatta személyesen. Álláspontom szerint a lány

vallomása olyan elemeket tartalmazott, amelyek a bíró döntését nagy mértékben segítették volna akkor is, ha a felek nem tudnak megállapodni egyezség formájában. A jogesetből kitűnik egy fontos kérdés is: a lány gyermek éppen középiskolai tanulmányok küszöbén állt, vagyis a szülők a gyermek továbbtanulásának fontos kérdése előtt álltak, amely közös döntést igényel. Ez is egy olyan kérdéskör, amelyben a Ptk. 4:166. § rendelkezései alapján a szülők megegyezésének hiányában a gyámhatóság dönt.

A váltott elhelyezés lehetősége

A közös szülői felügyelet gyakorlása megvalósítható akként is, hogy a gyermek felváltva lakik hol az egyik, hol a másik szülőjénél. A váltások időtartama országonként eltérő. Előfordul három-négynapos, heti, kétheti, havi, kéthavi vagy akár féléves váltás is. Ezekben az esetekben nem kapcsolattartásról beszélünk, hanem arról van itt szó, hogy a gyermekről mindkét szülő gondoskodik, amikor nála lakik.

A váltott elhelyezés intézményének kialakulásához a szülők egyenlőségének igénye vezetett. Valóban igaz az, hogy mindkét szülőt egyenlő jogok illetik meg gyermekük nevelésében, gondozásában való részvételükhöz, azonban álláspontom szerint a gyermek érdeke erősebb, mindenek felett álló érdek. Amennyire sok esetben egy házasság felbontása, illetve egy élettársi életközösség megszakadása elmérgesedik, azt gondolom, hogy ez nem megfelelő táptalaj sem a szülői felügyelet közös gyakorlásának, sem a váltott elhelyezésnek. Álláspontom szerint nem a kiskorú gyermek érdekét szolgálja az, ha a bíróság egy olyan helyzetbe kényszeríti a szülőket és a kiskorú gyermeket, hogy egy elmérgesedett viszonyban újra és újra konfliktusok között kelljen élniük.

Dr. Szeibert Orsolya Együtt a házasság felbontása után is? A közös szülői felügyelet és a váltott elhelyezés európai tendenciái címmel a Családjog című folyóirat 2012. évi 4. számában megjelent cikke felvázolja különböző európai országokban kialakult gyakorlaton keresztül

a közös szülői felügyelet és a váltott elhelyezés vonatkozásában kialakult gyakorlatokat, érveket és ellenérveket.

Véleményem szerint a jogalkotó a Csjk.-ban rögzített szabályokkal megalkotta a magyar jogrendszerben a váltott elhelyezés lehetőségének szabályait, azonban kifejezetten nem rögzíti ezt a jogintézményt. Én személy szerint ezt csak üdvözölni tudom.

A szülőknek megadta a jogalkotó a lehetőséget arra, hogy megállapodjanak a szülői felügyelet közös gyakorlásában, amely adott esetben jelentheti a váltott elhelyezést. Amennyiben annyira békésen tudnak dönteni a házasságuk felbontásáról, hogy meg tudnak közösen egyezni a gyermekükkel kapcsolatos kérdések ilyen módon történő rendezéséről, abban az esetben bizonyára a gyermek érdekét szolgálni fogja a „gyermekelhelyezés” ilyen formája.

Álláspontom szerint az megnyugtató, hogy a szülői felügyelet bíróság általi rendezése esetén a bíró nincs arra kényszerítve, hogy a szülői felügyelet közös gyakorlásáról - adott esetben a váltott elhelyezésről - döntsön. A hivatkozott szakcikk kitért arra, hogy például Belgiumban volt példa arra, hogy főszabálynak tekintették a váltott elhelyezést a gyermek korára tekintet nélkül, és csak kivételesen lehetett ettől eltérni.

A szakcikk részletesen kifejti, hogy a különböző nemzetközi egyezményekből (1989. évi New York-i Gyermekjogi Egyezmény, a nőikkel szembeni megkülönböztetés minden formájának felszámolásáról szóló 1979. évi New York-i Egyezmény, a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmány - 1966 stb.) hogyan vezethető le a közös szülői felelősség (felügyelet).

Az európai jogrendszerekben is általános tendencia a közös szülői felügyelet főszabállyá válása a házasság felbontása után is. Az egyik idevezető ok az volt, hogy a különélő apa egyre nagyobb részt kíván vállalni a gyermek életében, gondozásában, nevelésében. A másik ok, hogy a gyermek mindkét szülőjével szoros kapcsolatot tudjon fenntartani.

Egyetértek a közös szülői felügyelet olyan értelemben vett ellenzőivel, akik szerint a közös szülői felügyelet bontás utáni elsődlegessége nem szolgálja a gyermek érdekét. Amennyiben a bíróságnak akkor is a közös szülői felügyeletet kell elrendelnie, amennyiben az egyik vagy a másik szülő vagy mindkettő tiltakozik ellene, de nem állapítható meg kifejezetten, hogy a közös szülői felügyelet a gyermek érdekével ellentétes lenne, esélyes, hogy olyan szülőket kényszerítünk együttműködésre a gyermekükkel kapcsolatos döntések meghozatalában, aki már beszélő viszonyban sincsenek.

A váltott elhelyezés kérdésköre álláspontom szerint a mai Magyarországon azért sem kivitelezhető, mert manapság egyre több házasság felbontása végződik úgy, hogy a volt közös lakás elhagyására kötelezett félnek nincs hová mennie, így esetleges váltott elhelyezés szóba sem jöhet tekintettel arra, hogy a gyermeknek nem tudna megfelelő körülményeket biztosítani úgy, hogy saját magának sem tud.

Összegzés

Számomra a szülői felügyelet, kapcsolattartás kérdéskörében a közös szülői felügyelet részletes szabályozása és a váltott elhelyezés jelenti a legnagyobb változást. Én személy szerint kíváncsian várom az ezzel kapcsolatban kialakuló bírósági gyakorlatokat, valamint kúriai döntéseket. Megkerestem a Komáromi Gyámhivatal egyik munkatársát, a Komáromi Járásbíróság és a Győri Járásbíróság egy-egy polgári ügyszakos bíróját, azonban az említett jogalkalmazó szerveknél még nem fordult elő váltott elhelyezés, sem a bíróságon, sem a végrehajtó gyámhivatalnál. A gyámhivatalnál a közös szülői felügyelet során felmerülő konkrét nézeteltérések esetében sem kellett a gyámhivatalnak döntést hoznia.

Felhasznált irodalom:

- Boros Zsuzsa, Katonáné Pehr Erika, Kőrös András, Makai Katalin, Szeibert Orsolya: Polgári Jog - Családjog; Az új Ptk. magyarázata III/VI., Budapest 2013.
- Dr. Szeibert Orsolya: Együtt a házasság felbontása után is? A közös szülői felügyelet és a váltott elhelyezés európai tendenciái címmel a Családjog című folyóirat 2012. évi 4. számában megjelent cikk
- dr. Potháczki Dóra: A házasság megszűnésének jogkövetkezményei című szakdolgozat, Szegedi Tudományegyetem 2007.

Felhasznált jogszabályok:

- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény Családjogi könyve
- A házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény
- A Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény
- A Legfelsőbb Bíróság 17. számú irányelve